

25.9.2019

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 09.09.2019 § 576

HEL 2019-003278 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

09.09.2019 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Kaisa Hernbergin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 21.05.2019 § 96

HEL 2019-003278 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää kannatettava sitä, että harrastamisen nykyistä vahvempaa tukea selvitetään. Lisäksi harrastamisen tukemiseksi tarvitaan uusia kokeiluja ja kehittämistoimien vaikuttavuuden arviointia.

Laajaa Islannin mallin kaltaista harrastustoiminnan rakenteiden ja rahoituksen muutosta ei voida tehdä ilman merkittäviä lisäpanostuksia sekä tukijärjestelmiin että olosuhteiden rakentamiseen. Nykyisellä budjettiraamilla ja niukilla resursseilla on mahdollista toteuttaa vain pieni-
muotoisempia ja alueellisia kokeiluja. Lautakunta kuitenkin kannattaa Islannin mallin kaltaista tukea harrastustoimintaan ja toivoo mallin käyttöönotosta lisäselvitystä syksyn budjettineuvotteluihin.

25.9.2019

Lasten ja nuorten harrastamisen tärkeys ja harrastamisen tukeminen ovat viime vuosina olleet vahvasti esillä sekä kaupunkistrategiassa että opetus- ja kulttuuriministeriön tavoitteenasettelussa. Kaupunkistrategian mukaan Helsingin tavoitteena on, että jokaisella lapsella ja nuorella on harrastus.

Lasten ja nuorten harrastaminen on jo varsin korkealla tasolla ja samaan aikaan lasten ja nuorten vähäisestä fyysisestä aktiivisuudesta ollaan syystä huolestuneita. Vuoden 2017 kouluterveyskyselyn perusteella 91% perusopetuksen 8. ja 9.-luokkalaisilla oppilailla on jokin viikoittainen harrastus. Kyselyyn osallistuneista matalin harrastamisen aste on ammatillisen koulutuksen opiskelijoilla, joista 81% ilmoittaa harrastavansa viikoittain. Kouluterveyskyselyn mukaan tytöillä ja pojilla on lähes yhtä usein joku viikoittainen harrastus, eikä eroja koko maahan juuri ole. Eniten nuoret harrastavat liikuntaa, lukemista sekä kirjoittamista, kuvataidetta tai valokuvaamista. Harrastukset ovat varsin sukupuolittuneita; pojat liikkuvat enemmän, tytöt taas lukevat, kuvaavat, hoitavat lemmikkiä tai harrastavat musiikkia tai näyttelemistä enemmän. Pojista yli kolmannes kokee, että omalla asuinalueella on mielenkiintoista vapaa-ajan toimintaa, tytöistä vain viidennes. Kolmannes ammatillisen koulutuksen opiskelijoista koki harrastukset liian kalliiksi, yläluokkalaisista ja lukiolaisista viidennes.

Kaupungin keskeisin tapa tukea lasten ja nuorten harrastamista on harrastustoimintaa toteuttajien järjestöjen ja muiden toimijoiden avustaminen sekä rahallisesti että tarjoamalla heille tiloja toimintaan. Jatkossa sitä, kuinka hyvin avustukset kohdentuvat juuri lasten ja nuorten kohtuuhintaisen harrastamisen tukemiseen, tulee arvioida entistä tarkemmin. Harrastustoiminnan ammattimaistuminen samanaikaisesti kehittää toiminnan laatua ja nostaa kustannuksia.

Helsingin kaupungin toteuttaman Hyvä Vapaa-aika -tutkimus- ja kehittämishankkeen (2013–2017) tuloksena tiedetään, ettei harrastamisen esteenä ole ainoastaan harrastamisen hinta, vaan harrastamisen aloittamiseen tarvitaan perheen ja lähiyhteisön harrastamista tukeva kulttuuri. Ilmaisten tai kohtuuhintaisten harrastusten tarjoaminen ei siis yksin riitä, jos halutaan saada kaikki lapset ja nuoret harrastamaan, vaan myös pitkäjänteisempään harrastusmyönteisen kulttuurin rakentamista sekä perheissä että asuinalueilla.

Helsingin kaupunki tuottaa yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa monipuolisia liikuntaharrastuksia lapsille ja nuorille. Alakouluikäisille suunnatut EasySport-tunnit ovat pääosin ilmaisia, ja yläkouluikäisille suunnattujen FunAction-tuntien puolen vuoden kausikortti maksaa 25 euroa. Kesätoiminnasta ei peritä maksuja.

25.9.2019

Kaikille näille tunneille voi lähteä mukaan milloin tahansa kauden aikana. Toiminnan keskeisiä periaatteita ovat yhdenvertaisuus, lapsi-/nuori-lähtöisyys ja toiminnan laadukkuus. Erityistä huomiota kiinnitetään ohjaajien pedagogiseen osaamiseen sekä kiusaamiseen ja häirinnän ehkäisyyn. Myös erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille on tarjolla monipuolisia harrastusmahdollisuuksia EasySportin ja FunActionin puitteissa.

Liikuntapalveluiden tavoitteena on, että EasySport-toimintaa voitaisiin lisätä alueellisesti kattavammaksi, ja että kaikki tunnit voitaisiin tuottaa veloitusetta lapsille. Toiveissa on, että myös FunAction-toimintaa voitaisiin tarjota jatkossa veloituksetta yläkouluikäisille nuorille. Tämä edistäisi lasten ja nuorten yhdenvertaisuutta, kun kaikilla alaikäisillä olisi mahdollisuus osallistua kaupungin järjestämään laadukkaaseen toimintaan veloituksetta vuoden ympäri. Tämä mahdollistaisi myös aiempaa tiiviimmän ja hedelmällisemmän yhteistyön maksuttomia liikuntatunteja tarjoavien nuorisopalveluiden kanssa. Tällä hetkellä tämä ei ole talousarvion tulotavoitteiden puitteissa mahdollista. EasySportin maksullisten tuntien ja FunAction-korttien vuosituotto-odotus on tällä hetkellä noin 30 000 euroa.

Kaupunkistrategian kärkihankkeisiin kuuluvassa Mukana-ohjelmassa kokeillaan parhaillaan uusia tapoja harrastamisen tukemiseen. Ohjelman toimenpiteiden joukossa on esimerkiksi tavoite taata kaikille Kontulan alueen kolmasluokkalaisille harrastus ja osana Kannelmäen ja Malminkartanon alueiden lasten ja nuorten palveluiden kehittämistä ja uudistamisesta pyritään vahvistamaan harrastamisen kulttuuria kyseisillä alueilla. Näiden pilottihankkeiden tuloksia voidaan jatkossa hyödyntää muualla kaupungissa.

Helsingin kaupunki toteuttaa myös opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaan Harrastuspassi-hanketta. Harrastuspassista tulee sovellus, jolla ilmaista harrastustarjontaa voidaan kohdentaa ja markkinoida suoraan yläkouluikäisille nuorille. Harrastuspassi saadaan kokeilukäyttöön vuoden 2019 aikana.

Lisäksi Helsinki tukee lasten taideharrastusta myöntämällä avustuksia taiteen perusopetusta tarjoaville oppilaitoksille. Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta. Helsinki tukee taiteen perusopetusta noin 55 oppilaitoksessa, lisäksi näistä 15 saa tuntiperusteista valtionosuutta. Helsinki on linjannut kehittämistavoitteeksi saavutettavuuden, sukupuolten tasa-arvon ja monimuotoisuuden lisäämisen sekä eri taiteenalojen monipuolisemman kohtelun.

25.9.2019

Lasten ja nuorten taidekeskus Annantalo saavuttaa yhdessä muiden kaupungin kulttuurikeskusten (Kanneltalo, Malmitalo, Stoa, Vuotalo) kanssa kaikki Helsingin alakouluikäiset 5x2-taidekurssien avulla. Osana koulupäivää järjestettävä 5x2-taideopetus tarjoaa näköalan taideharrastamisen mahdollisuuksiin, mutta vain osa jatkaa harrastuksen puitteissa joko taloudellisista tai muista syistä, vaikka innostuisikin aiheesta. Annantalossa kehitellään ajatusta taidestipendistä/-voucherista, jonka avulla lapsen luokanopettaja tai taideopettaja voisi tarjota innostuneille lapsille ja heidän perheilleen mahdollisuuden maksuttomaan, matalan kynnyksen harrastamisen jatkamiseen. Taideopetusta harrastaa Annantaloon ryhmissä vuosittain 700–800 lasta ja nuorta. Annantalosta käsin on myös järjestetty vuosina 2017–19 hallituksen kärkihankerahoituksen turvin taidekerhoja kouluihin ja leikkipuistoihin. Tätä koulupäivien jatkeeksi sijoittuvaa taidekerhotoimintaa on tarkoitus jatkaa ja kehittää myös jatkossa. Helsingissä syksyllä 2019 alkava koulu- ja keski-ikäisten keskeisillä koulupäivillä sijoittuva harrastusaika (koulupäivä loppuu kaikilta klo 14) tarjoaa myös jatkossa hyvän mahdollisuuden matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksien tarjoamiseen.

Harrastamisen ja hyvän vapaa-ajan positiivisia vaikutuksia voidaan tarkastella sekä aikuisikäisestä pedagogisesta näkökulmasta että nuorten omaehtoisen toiminnan ja oman elämän osallisuuden näkökulmasta. Joka tapauksessa hyvään yhteisöön kuulumisen ja itselle mieleinen toiminta ovat vahvoja hyvinvoinnin lähteitä ja tuottavat mielekkäiksi koettuja oppimiskokemuksia. Nuorten osallisuuden ja omaehtoisen toiminnan tukeminen ovat Helsingin vahvuus ja keskeinen tavoite. Lautakunta katsoo, että Helsingin kaupungin tulee edistää Islannin mallin tarkempaa selvittämistä ja mahdollista käyttöönottoa Helsinkiin. Islannin mallin käyttöönotosta tulee tehdä tarkka selvitys syksyn budjettineuvotteluihin.

Käsittely

21.05.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus 1:

Niilo Toivonen: Korvataan lausunnon toinen kappale kuulumaan seuraavasti:

Laajaa Islannin mallin kaltaista harrastustoiminnan rakenteiden ja rahoituksen muutosta ei voida tehdä ilman merkittäviä lisäpanostuksia sekä tukijärjestelmiä että olosuhteiden rakentamiseen. Nykyisellä budjettiraamilla ja niukilla resursseilla on mahdollista toteuttaa vain pieni- ja muotoisempia ja alueellisia kokeiluja. Lautakunta kuitenkin kannattaa Islannin mallin kaltaista tukea harrastustoimintaan ja toivoo mallin käyttöönotosta lisäselvitystä syksyn budjettineuvotteluihin.

25.9.2019

Kannattaja: Sami Muttilainen

Vastaehdotus 2:

Niilo Toivonen: Korvataan lausunnon viimeisen kappaleen lopussa olevat seuraavat virkkeet:

Koska nuorten osallisuuden ja omaehtoisen toiminnan tukeminen ovat Helsingin vahvuus ja keskeinen tavoite, ei vahvasti aikuisjohtoista ja hyvin pedagogisoitua Islannin mallia ole mielekästä lähteä suoraan koptioimaan Helsinkiin. Islannin kaltaisen mallin toteuttaminen ei olisi myöskään mahdollista ilman merkittäviä taloudellisia lisäpanostuksia. Kuitenkin vaikuttamalla koko lasten ja nuorten harrastuskenttään omin toimin ja avustuksin kaupunki pystyy varsin nopeastikin parantamaan lasten ja nuorten yhdenvertaisia mahdollisuuksia harrastamiseen ja mielekkääseen vapaa-aikaan.

kuulumaan seuraavasti:

Nuorten osallisuuden ja omaehtoisen toiminnan tukeminen ovat Helsingin vahvuus ja keskeinen tavoite. Lautakunta katsoo, että Helsingin kaupungin tulee edistää Islannin mallin tarkempaa selvittämistä ja mahdollista käyttöönottoa Helsinkiin. Islannin mallin käyttöönotosta tulee tehdä tarkka selvitys syksyn budjettineuvotteluihin.

Kannattaja: Sami Muttilainen

Vastaehdotus 3:

Sami Muttilainen: Korvataan lausunnon ensimmäinen kappale kuulumaan seuraavasti:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta painottaa, että harrastamisen nykyistä tukea tulee merkittävästi lisätä. Ainoastaan siten lasten- ja nuorten yhdenvertainen mahdollisuus harrastamiseen voidaan toteuttaa. Lisäksi harrastamisen tukemiseksi tarvitaan uusia kokeiluja ja kehittämistoimien vaikuttavuuden arviointia.

Sami Muttilaisen vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Niilo Toivosen vastaehdotuksen 1 mukaisesti muutettuna

Jaa-äänet: 4

Mika Ebeling, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Laura Varjokari

25.9.2019

Ei-äänet: 8

Jussi Chydenius, Simon Granroth, Eeva Kärkkäinen, Päivi Meros, Sami Mutttilainen, Hannu Oskala, Nasima Razmyar, Niilo Toivonen

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Arja Karhuvaara

Lautakunta hyväksyi Niilo Toivosen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 4 - 8 (1 poissa)

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Niilo Toivosen vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna

Jaa-äänet: 4

Mika Ebeling, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Laura Varjokari

Ei-äänet: 8

Jussi Chydenius, Simon Granroth, Eeva Kärkkäinen, Päivi Meros, Sami Mutttilainen, Hannu Oskala, Nasima Razmyar, Niilo Toivonen

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Arja Karhuvaara

Lautakunta hyväksyi Niilo Toivosen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 4 - 8 (1 poissa)

07.05.2019 Pöydälle

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Votka

Lisätiedot

Mikko Votka, nuorisoasiainjohtaja, puhelin: 310 71252
mikko.votka(a)hel.fi

Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87500
tuuli.salospohja(a)hel.fi
